

Warszawa, dnia 29.01.2024 r.

L.dz. 16/2024

Pani

Paulina Hennig-Kłoska

Minister Klimatu i Środowiska

w związku z coraz częstszymi atakami wilków na zwierzęta gospodarskie, w tym szczególnie na bydło, zwracam się z prośbą o podjęcie działań mających na celu zmianę przepisów w zakresie ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zm.) to Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez wilki poprzez Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska. Oględziny i szacowanie szkód oraz ustalenie wysokości odszkodowania i jego wypłaty dokonywane jest przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zgodnie z obowiązującym prawem odszkodowania nie przysługują, jeżeli szkoda wyrządzona przez wilki powstała od zachodu do wschodu słońca, a zwierzęta pozostawały bez bezpośredniej opieki. Zapisy art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody są zbyt ogólne, nie precyzują w żaden sposób co należy rozumieć pod pojęciem „bezpośrednia opieka”. Nie ma również numeratycznie wymienionych środków, jakie są możliwe do zabezpieczenia stada bydła na pastwisku, takich jak: pastuch elektryczny, siatka ogrodzeniowa czy drut kolczasty. Nawet stosowanie takich środków zabezpieczenia stad nie jest uznawane przez RDOŚ jako prawidłowe zabezpieczenie bydła przed atakiem wilków, a ostateczna decyzja zależy od dowolnej interpretacji urzędnika.

Niebawem rozpocznie się sezon pastwiskowy i należy zauważyć, że przepis ten jest sprzeczny z zasadami wypasu zwierząt gospodarskich, w tym szczególnie bydła mięsnego, które jest wypasane często przez kilka miesięcy w roku. W tym czasie zwierzęta przebywają na pastwiskach przez 24 godziny na dobę i nie są zaganiane do budynków na okres nocy. Literalne podejście do tego przepisu może spowodować pozbawienie rolników odszkodowań za poniesione straty. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy wiele gospodarstw rolnych utrzymujących bydło realizuje program poprawy dobrostanu, co wiąże się z utrzymywaniem krów mamek wraz z cielętami na pastwiskach przez minimum 120 dni w roku. Dodatkowo w ramach Krajowego Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej w ramach ekoschematu „Dobrostan zwierząt” funkcjonuje chów otwarty, gdzie zwierzęta przebywają cały rok poza budynkami.

Nie sposób zgodzić się z podejściem Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, iż szkody wyrządzane przez wilki w pogłowie zwierząt gospodarskich najczęściej występują wówczas, gdy inwentarz pozbawiony jest odpowiedniego dozoru. Ten problem jeszcze do niedawna był zauważalny praktycznie jedynie w regionie podkarpackim, gdzie ataki wilków na bydło miały charakter cykliczny, co często powodowało rezygnacje rolników z hodowli bydła. Od kilku lat jednak sytuacja się zmieniła diametralnie, a ataki wilków są coraz częstsze i występują w każdym regionie kraju a ich ilość systematycznie rośnie.

Rolnicy zwracają uwagę na fakt, że odszkodowania pokrywają jedynie stratę, a nie refundują w całości utraconych dochodów, co ma szczególne znaczenie przy hodowli bydła mięsnego. Specyficzny charakter produkcji powoduje, że zagryzione zwierzę jest jedynym dochodem jakie osiąga gospodarstwo. W tej sytuacji rentowność jest niższa w porównaniu z utrzymywaniem bydła mlecznego i dlatego tak ważne jest racjonalne i zdrowo rozsądkowe podejście organów administracji Państwa do kwestii odszkodowań i szacowania strat. Wydaje się, że w tym przypadku przepisy prawa są nieadekwatne do rzeczywistości i rolnik zamiast zajmować się produkcją ma (dosłownie) pełnić rolę „Pastuszka”.

Jednocześnie zwracam się z prośbą o zwiększenie środków w Regionalnych Dyrekcjach Ochrony Środowiska na dofinansowanie zakupów elektryzatorów, fladr do ochrony pastwisk na terenach, gdzie zwiększona jest aktywność wilków oraz psów pasterskich wraz z kosztem przeszkolenia. Wnioskuje również o uruchomienie specjalnych działań w ramach środków Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na współfinansowanie kosztów budowy ogrodzeń pastwisk w gospodarstwach, gdzie nastąpiły już ataki wilków, a inne metody ochrony nie zdały egzaminu. Wydaje się również zasadne przeprowadzanie kampanii informacyjnej w zakresie sposobów ochrony gospodarstw i zwierząt gospodarskich przed atakami wilków.

Oczekujemy szybkiego i zdecydowanego działania Ministerstwa w tym zakresie, co pozwoli na uniknięcie konfliktów i powstrzymanie przed ostatecznością, czyli działaniami na rzecz zmniejszenia populacji wilków w Polsce.

PREZES ZARZĄDU

Jacek Zarzecki

Prezes
Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Bydła Mięsnego

Do wiadomości:
Czesław Siekierski Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

